

common budget. Further integration focuses on the issue of the delegation of some part of their sovereignty to the supranational level. The closest actors in international relations are concerned about the process of strengthen the integration between Belarus and the Russian Federation. Inter alia, the European Union is afraid that the declaration of the connection and rather “absorbing” Belarus by the Russian Federation will end with lost of Belarusian sovereignty.

Key words: Russian Federation, Belarus, Union State, Commonwealth of Independent States, foreign policy.

Стаття надійшла до редколегії
18.09.2014 р.

УДК 341.1

**Андрій Моренчук
Валерія Гилитуха**

Робочі механізми ООН у сфері миротворчості

Проаналізовано міжнародну діяльність Організації Об'єднаних Націй (ООН), яка використовує механізми, покликані виконувати функції організації у сфері збереження миру на Землі. Оцінено практичний внесок ООН у проведення миротворчих операцій і процедуру прийняття рішень, що використовують для цього. Указано, що у XXI ст. різноплановість завдань, які розв'язують під егідою ООН, застала істотно розширити набір засобів і механізмів мирного врегулювання конфліктів. Сьогодні він уключає раннє виявлення, установлення фактичних обставин конфліктів, превентивну дипломатію, заохочення до миру, підтримку миру, роззброєння, демобілізацію і реінтеграцію колишніх комбатантів, санкції, примус до миру та постконфліктне миробудівництво. Миротворча діяльність ООН набула безпрецедентних темпів, масштабів і цілей, але вимоги до них, що стрімко зростають, указують на постійні значні проблеми. Без фундаментальних реформ вони будуть продовжуватися та поширюватися, підриваючи довіру до ООН та її здатності виконувати ключові завдання з підтримання міжнародного миру та безпеки. Реформуванню має підлягати вся структура Організації, зокрема Рада Безпеки ООН (РБ), щоб ефективніше здійснювати свою роботу й адаптуватися до нових світових реалій. Проте, незважаючи на певну кількість недоліків у реалізації своєї діяльності, якщо взяти до уваги кількість викликів, що постають перед ООН, саме Організація Об'єднаних Націй останнім часом накопичила значний досвід взаємодії з іншими сторонами, що також беруть участь у розв'язанні завдань підтримання міжнародного миру й безпеки. Отже, саме цій організації з її механізмами впливу й регулювання, у зв'язку з об'єктивними причинами, належить провідна роль у цій сфері.

Ключові слова: міжнародна діяльність ООН, миротворча практика, механізми впливу, функції організації, механізм прийняття рішень.

Постановка наукової проблеми та її значення. Тема підтримання міжнародного миру та безпеки набуває все більш важливого значення в умовах сучасного багатополарного світу. Головна роль у гарантуванні й підтриманні міжнародного миру та безпеки належить Організації Об'єднаних Націй. Миротворча діяльність ООН має складну багатокomпонентну структуру й за своєю суттю використовує багато механізмів, покликаних виконувати одну з найважливіших функцій організації – збереження миру у світі. Проте на сьогодні не розв'язана низка суперечливих питань щодо ефективності діяльності ООН. Завдяки аналізу діяльності, аудитам та розслідуванням, що проводилися за останні декілька років, виявлено суттєві недоліки, які полягали в неефективності управління, шахрайстві, корупції під час закупівлі майна й товарів для місій ООН, у зловживанні миротворцями й цивільним персоналом ООН тощо. Однак миротворчі операції ООН можуть бути корисними й успішними, якщо будуть ужиті невідкладні зміни та заходи з виправлення ситуації найближчим часом.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Проблеми реалізації ООН своїх робочих механізмів та загальної ролі ООН у сфері миротворчості досліджує багато вчених. Так, А. І. Нікітін розглядає питання розподілу повноважень у сфері миротворчості між Радою Безпеки ООН, Генеральною Асамблеєю і Секретаріатом ООН [6]. Заслужує на увагу дослідження А. В. Кортунова, у якому ґрунтовно проаналізовано тенденції розвитку миротворчості, а також найбільш дискусійні концепції, зокрема концепція «гуманітарної інтервенції» та проблеми реформування ООН і розширення Ради

Безпеки [7]. Варто відзначити роботи В. Г. Барановського, у яких справедливо вказано на активізацію миротворчості в контексті ООН завдяки багатополлярності сучасного світу [1]. В. Ф. Заємський у дослідженнях приділяє значну увагу ефективності діяльності миротворчого контингенту під час проведення операцій із забезпечення миру [4]. Важливе місце в дослідженні цієї тематики також займають роботи таких вітчизняних і зарубіжних учених, як М. М. Мацяк, С. Р. Федина [5], М. С. Гелетій [2], Б. Бутрос Галі [9], Ж. М. Гюено [10] та ін. Усі ці дослідження допомагають чіткіше усвідомити основні положення й аспекти діяльності ООН, серед яких можна виділити більше позитивних, ніж негативних. Але, водночас, можна зробити такий висновок: проблема ефективності політики ООН у галузі побудови миру на сьогодні все ще недостатньо досліджена й висвітлена.

Мета статті – проаналізувати проблеми миротворчості ООН та визначити роль організації в розв’язанні питань гарантування міжнародного миру та безпеки; **завдання** – з’ясувати суть основних робочих механізмів ООН у сфері миротворчості; визначити основні проблеми та перспективи реалізації робочих механізмів ООН; проаналізувати ефективність використання основних робочих механізмів Організації у сфері постконфліктного миробудівництва.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів дослідження. Основа правової бази миротворчої діяльності ООН – Статут організації. За роки існування ООН було прийнято близько 18 нормативних документів, які стосуються сфери миру й міжнародної безпеки. Виконання нормативних документів покладено на інституційні установи організації, такі як Рада Безпеки, Генеральна Асамблея, Міжнародний Суд ООН. Кожна із цих установ має допоміжні органи, які забезпечують миротворчу діяльність організації. До них належать Комісія з миробудівництва, Військово-Штабний комітет, Комітети із санкцій, Департаменти операцій з підтримання миру, польової підтримки, політичних питань.

Аналізуючи основні принципи діяльності ООН та реалізації нею операцій з підтримання миру (ОПМ), більшість дослідників, згідно із Міжнародним правом та міжнародними документами ООН, приділяє увагу таким основним робочим механізмам ООН у сфері миротворчості: підтримання миру (*peace keeping*); превентивна дипломатія (*preventive diplomacy*); установа миру (*peace making*); примус до миру (*peace enforcement*); миробудівництво в постконфронтаційний період (*peace building*) [6]. Усі ці засоби та механізми застосовують під час миротворчих операцій ООН. Відповідно до оцінки ситуації визначають, які з них будуть найбільш дієвими в кожній конкретній ситуації.

На нашу думку, особливої уваги заслуговує превентивна функція ООН. Превентивна дипломатія і ненасильницьке розв’язання конфліктів за посередництва ООН та інших багатосторонніх інституцій може допомогти у відверненні та зменшенні кризи до того, як вона вийде з-під контролю. Саме превентивний підхід до міжнародної політики сьогодні надзвичайно важливий. Саме запобігання – найбільш дієвий засіб ефективного управління конфліктом. Набагато легше запобігати конфліктам чи гострим кризам, ніж управляти конфліктами, які вже розпочалися. Превентивна дипломатія вимагає від сторін здійснення заходів, спрямованих на зміцнення довіри; установа фактів; раннє попередження; превентивне розгортання; формування демілітаризованих зон [5, с. 18–23].

Превентивну функцію можуть виконувати практично всі операції з підтримання миру, оскільки їх метою є попередження спалаху насилля та запобігання відновленню конфлікту. Однак справді превентивним розгортанням буде таке, що відбувається до початку збройного конфлікту. За всю історію миротворчих операцій із мандатом щодо превентивного розгортання відбулися лише три операції: у Центральній-Африканській Республіці, Македонії, Гаїті. Істотною ознакою цих операцій було те, що конфлікт розвивався без застосування насилля. Однак варто зазначити, що, попри успішність таких операцій, міжнародне співтовариство не завжди охоче сприяє їх проведенню, оскільки вони вимагають більших фінансових затрат порівняно з іншими засобами превентивної дипломатії за відсутньої очевидності гостроти проблеми.

Нинішній Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун продовжив діяльність своїх попередників зі зміцнення інструментів превентивної дипломатії, адже саме він запропонував розширити сферу дії превентивної дипломатії, включивши до неї питання глобальної зміни клімату. 2011 р. Пан Гі Мун оприлюднив свою доповідь «Превентивна дипломатія: досягнення результатів», у якій, зокрема, зазначив, що така дипломатія продовжує еволюціонувати та на сучасному етапі здійснюється ширшим колом учасників, ніж будь-коли, і для цього використовується все більша кількість інструментів. Генеральний секретар наголосив, що на сьогодні зміцненню превентивної функції сприяє

утворення відповідної міжнародно-правової бази у сфері попередження конфліктів. Пан Гі Мун закликав до формування в міжнародному співтоваристві «культури попередження», яка має замінити теперішню «культуру реагування» [3].

Також варто відзначити, що в практиці ООН, крім методів мирного врегулювання, визначених главою VI Статуту, широко застосовують добрі послуги. Мета цих послуг полягає насамперед у тому, щоб звести за столом переговорів конфліктуючі сторони. Добрі послуги можуть надавати держави, групи держав, Генеральний Секретар.

Добре відомо, що в сучасних умовах миротворча діяльність набуває все більшого значення в розбудові глобальної та регіональної системи безпеки, саме тому одним із важливих методів мирного врегулювання конфліктів є звернення до регіональних організацій. У главі VIII Статуту ООН «Регіональні угоди» вказано на бажаності застосування на регіональному рівні засобів, здатних сприяти врегулюванню конфліктів у регіоні. Водночас наголошено на непорушності пріоритету ООН у цьому питанні. Тому потрібна безумовна згода Ради Безпеки ООН на примусові дії регіональних організацій, її безпосереднє керівництво й контроль за цими діями, виключаючи будь-яку їхню самостійність. Проте дуже важливо не доручати ООН чи іншій регіональній організації розв'язання проблем, які вона неспроможна виконати [7].

Водночас слід відзначити й іншу сторону миротворчої діяльності ООН. У багатьох точках планети продовжують тривати конфлікти, які потребують більш активного задіяння інструментарію превентивної дипломатії. Заступник Генерального секретаря ООН із політичних питань Л. Паско наголошує, що сучасні конфлікти еволюціонують, трансформуються, їх прогнозування стає дедалі складнішим завданням. Нерідко попередження конфліктів гальмує неготовність держав здійснювати відповідні кроки, адже така діяльність часто пов'язана з ризиком та супроводжується значними витратами. Фінансувати миротворчі операції стає набагато складніше. З іншого боку, зусилля з превентивної дипломатії значно економніші порівняно з проведенням миротворчих операцій. Зокрема, щорічний бюджет Центру з превентивної дипломатії у Західній Африці становить близько 8,8 млн дол. США [10]. Натомість, за даними Комісії з попередження насильницьких конфліктів імені Д. Карнегі, міжнародне співтовариство витратило на втручання в сім масштабних конфліктів (Боснія і Герцеговина, Гаїті, Камбоджа, Персидська затока, Руанда, Сомалі, Східний Тимор) у 1990-х рр. близько 200 млрд дол. США. Відтак попередження конфліктів через «тиху дипломатію», раннє реагування, превентивне розгортання набагато вигідніше порівняно з політичними, військовими, фінансовими зусиллями, спрямованими на врегулювання конфліктів.

Після створення ООН стала очевидною потреба проведення на базі Статуту ООН операцій на підтримання миру. Негативні процеси в міжнародних відносинах зумовили еволюцію миротворчості та появу дещо жорсткіших форм впливу – цього вимагали ліквідація збройних конфліктів і умиротворення сторін у гострих протистояннях міжетнічного, релігійного й територіального характеру, що нерідко могли перерости в громадянські війни [2, с. 68–69].

Відсутність загальновизнаного тлумачення сутності операцій із підтримання миру зумовила різне трактування цієї діяльності ООН. Концепцію ООН щодо сутності операцій із підтримання миру ґрунтовно виклав на початку 1980-х рр. заступник Генерального секретаря Б. Уркварт. Він так сформулював операції з підтримання миру: «Використання Об'єднаними Націями воєнного персоналу й угруповань не як бойової сили, а як механізму припинення ворожнечі й буферу між конфліктуючими силами» [10]. Фактично вони є створеною міжнародними зусиллями передумовою для припинення воєнних дій конфліктуючих сторін і механізмом виконання угоди про припинення вогню.

Загалом за весь період діяльності ООН, під час здійснення успішних операцій із підтримки миру, виконувалось більшість пунктів відповідних мандатів, дотримувались угоди про припинення вогню, були відвернуті збройні повстання, скорочено кількість жертв. Крім того, було надано допомогу в наданні тимчасового житла біженцям і особам, переміщеним всередині країни. Крім того, були створені надійні умови, завдяки яким не виникало небезпеки відновлення великомасштабних бойових дій після завершення миротворчих місій. Так, під час здійснення операції ООН у Бурунді миротворчі сили виконували функцію перехідного уряду. Місія ООН була заснована після того, як у серпні 2000 р. в м. Аруші було підписано мирну угоду, в якій звучав заклик до створення в Бурунді демократичного режиму, нового економічного, соціального, політичного та правового устрою. Формування сприятливих умов для повернення біженців і переміщених осіб сприяло те, що ситуація з безпекою в країні була загалом налагоджена [8].

Важливе місце серед системи механізмів займає примус до миру – операції, бойові дії сил ООН, у складі яких контингенти, надані державами-членами. Примус допустимий і для боротьби зі збройною агресією, і для забезпечення в критичних випадках рішень Ради Безпеки ООН, що далеко не є тотожним урегулюванню конфліктів і наданню допомоги під час досягнення домовленостей між сторонами. Головне завдання таких операцій полягає в припиненні кровопролиття в разі агресії, створенні умов для проведення мирних переговорів [6]. Криваві збройні конфлікти за останні десятиліття усередині країн поставили на порядок денний питання про легітимність застосування збройної сили проти суверенних держав, що є порушенням фундаментальних положень Статуту ООН щодо невтручання у внутрішні справи держави, її суверенітету, територіальної цілісності. У щорічній доповіді Генеральній Асамблеї 1991 р. Бутрос Галі, зокрема, зазначив, що «час вибіркового застосування прав людини скінчився» [9].

Усе це продиктовано тим, що сьогоденні конфлікти, які нерідко іменують «конфліктами нового покоління», здатні привести, на відміну від минулих, до надто серйозних негативних наслідків – саме таких, що створюють реальну міжнародну загрозу (у крайньому разі – серйозну напруженість у міждержавних взаєминах) навіть тоді, коли вони є внутрішньодержавними (Югославія). Отже, примус до миру – це комплексна проблема, яка пов'язана з міжнародними відносинами, правом, принципами державного суверенітету, які поки що не дістали належної розробки в наукових дослідженнях [6].

Щодо постконфліктного реформування, то його складність полягає в тому, що такі операції одночасно мають відбуватися в різних сферах: політичній, гуманітарній, сфері розвитку, прав людини й безпеки. При цьому часто за дуже ризикованих обставин. Багато із цих завдань є миротворчістю, і тому інтегровані мирні операції мають бути взаємопов'язаними для побудови тривалого миру та розвитку [5]. Очевидним видається той факт, що для цього потрібно й надалі вдосконалювати робочі методи Ради Безпеки, вести справу до підвищення рівня її експертизи, у тому числі військової. Це важливо для таких країн, як Індія, Пакистан, Канада, Іспанія, Італія, Єгипет, Малайзія.

Отже, на сучасному етапі важливою проблемою стає потреба реформування ООН. Уже більше десятиліття триває дискусія про реформу цієї головної міжнародної організації. Однак останнім часом ця тема явно відступила на тлі світової економічної кризи.

Основні орієнтири комплексного реформування, відповідно до нових реалій, були закладені в Підсумковий документ, який підписали глави держав і урядів понад 170 країн на Генасамблеї ООН 2005 р. Для розвитку схвалених главами держав ініціатив було створено нові органи – Комісію з миробудівництва, покликану допомагати країнам на постконфліктному етапі і Раду з прав людини, яка замінила Комісію з прав людини. Було схвалено Глобальну контр-терористичну стратегію ООН, прийнято рішення щодо пошкваллення діяльності Генеральної Асамблеї ООН, значну увагу приділено реформі адміністративного управління Організації.

Процеси реформування в ООН тривають. Однак не всі з них, навіть найбільш пріоритетні, можна швидко реалізувати, оскільки ООН складається з 193 суверенних держав зі своїми національними інтересами. Нововведення повинні будуватися на загальній згоді й вести до зміцнення єдності в цілях підвищення ефективності ООН, а не до загострення розбіжностей. Це повною мірою стосується таких важливих проблем, як розширення складу Ради Безпеки.

Реформування Ради Безпеки ООН – одна з найважливіших ланок підвищення ефективності Всесвітньої організації, її здатності адекватно й оперативно реагувати на теперішні виклики. Переговорний процес у цьому зв'язку повільно, але просувається вперед. Абсолютна більшість членів ООН (у тому числі й Україна), націлена на досягнення максимальної згоди з цього питання. Ефективність реформ ООН багато в чому залежить від зміцнення регіонального рівня глобального управління, від потенціалу й оперативних можливостей регіональних організацій, їх готовності взаємодіяти з ООН та між собою.

Одне з головних питань порядку денного Генеральної Асамблеї ООН – реформа Організації у сфері управління, яка спрямована на підвищення ефективності роботи Секретаріату ООН, зміцнення підзвітності та підвищення транспарентності його діяльності, а також удосконалення фінансово-бюджетної системи Організації для зосередження наявних ресурсів на пріоритетних сферах та досягнення конкретних результатів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, у своїй миротворчій діяльності ООН використовує розгалужену інститутційно-правову базу та систему миротворчих механізмів, що дає

змогу охопити всі аспекти миротворчої діяльності. Організація використовує в забезпеченні миру і мирні засоби, і збройні сили. До мирних засобів належать: превентивна дипломатія, миротворчість, підтримання миру, примус до миру й миробудівництво в постконфліктний період. Оскільки кожен із цих механізмів використовує свої методи збереження миру, вибір методів миротворчої діяльності залежить від окремої конфліктної ситуації.

Сьогодні миротворча діяльність ООН потребує реформування. Тому зусилля членів організації мають бути направлені на покращення ефективності прийняття рішень щодо питань у сфері миру та безпеки. Адже без зміцнення миротворчого потенціалу ООН та ефективного реформування механізмів його реалізації Організація буде неспроможна гідно протистояти викликам XXI ст., пов'язаним із урегулюванням і попередженням конфліктів.

Джерела та література

1. Барановский В. Г. ООН и применение военной силы в целях поддержания мира / В. Г. Барановский // Мировая экономика и междунар. отношения. – 2009. – № 1. – С. 10.
2. Гелетій М. С. Механізми миротворчої діяльності ООН та проблема її реформування / М. С. Гелетій // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. : Міжнар. відносини. – 2007. – Вип. 21. – С. 68–73.
3. Доклад Генерального секретаря ООН Пан Ги Муна «Превентивная дипломатия: достижение результатов» [Электронный ресурс] // Док. ООН № S/2011/552 от 26 августа 2011 г. – Режим доступа : <http://www.un.org/ru/sg/speeches/reports/68/report.shtml>
4. Заемский В. Ф. Кому нужна реформа ООН. В интересах всех и каждого / В. Ф. Заемский. – М. : [б. и.], 2010. – 296 с.
5. Мацях М. М. Механізми встановлення та підтримання миру в діяльності Організації Об'єднаних Націй / М. М. Мацях, С. Р. Федина // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. : Міжнар. відносини. – 2008. – Вип. 25. – С. 47–53.
6. Никитин А. И. Международные конфликты и их урегулирование / А. И. Никитин // Мировая экономика и междунар. отношения. – 2006. – № 2. – С. 8–9.
7. Кортунов А. В. Возможности ООН в поддержании мира на территории бывшего СССР / А. В. Кортунов // Мировая экономика и междунар. отношения. – 2008. – № 10. – С. 10–19.
8. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
9. Boutros Boutros-Ghali. An Agenda for Peace. Preventive Diplomacy, Peacemaking and Peacekeeping / Boutros Boutros-Ghali // Report of the Secretary General Pursuant to the Statement Adopted by the Summit Meeting of the Security Council on 31 January 1992. – UN, N. Y., 1992. – P. 53.
10. Remarks of Mr. Jean Marie-Guehenno, Under Secretary General for Peacekeeping operations [Electronic resource] // Fourth Committee of the General Assembly. – 2012. – 25 October. – Access mode : <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3CF6E4FF96FF9%7D/PKO%20JMG%20Remarks.pdf>

Моренчук Андрей, Гилитуха Валерия. Рабочие механизмы ООН в области миротворчества. Рассматривается международная деятельность Организации Объединенных Наций (ООН), которая использует механизмы, призванные выполнять функции организации в сфере сохранения мира на Земле. Оценивается практический вклад ООН в проведение миротворческих операций и процедура принятия решений, используемых для этого. Указывается, что в XXI в. разноплановость задач, решаемых под эгидой ООН, заставила существенно расширить набор средств и механизмов мирного урегулирования конфликтов. Сейчас он включает раннее выявление, установление фактических обстоятельств конфликтов, превентивную дипломатию, поощрение мира, поддержание мира, разоружение, мобилизацию и реинтеграцию бывших комбатантов, санкции, принуждение к миру и постконфликтное миростроительство. Миротворческая деятельность ООН теперь приобрела беспрецедентные темпы, масштабы и цели, но требования к ним стремительно растут, указывая на продолжающиеся серьезные проблемы. Без фундаментальных реформ эти проблемы, вероятно, будут продолжаться и распространяться, подрывая доверие к ООН и ее способности к выполнению ключевых задач по поддержанию международного мира и безопасности. Реформированию должна подлежать вся структура Организации, в частности Совет Безопасности ООН, чтобы более эффективно осуществлять свою работу и адаптироваться к новым мировым реалиям. Однако, несмотря на определенное количество недостатков в реализации своей деятельности, учитывая количество вызовов, стоящих перед ООН, именно Организацией Объединенных Наций за последнее время был накоплен значительный опыт взаимодействия с другими сторонами которые также принимают участие в решении задач поддержания международного мира и безопасности. Следовательно, именно этой организации с её механизмами воздействия и регулирования, в силу объективных причин, принадлежит ведущая роль в этой сфере.

Ключевые слова: международная деятельность ООН, миротворческая практика, механизмы влияния, функции организации, механизм принятия решений.

Morenchuk Andriy, Hylytukha Valeriya. Working Mechanisms of the United Nations in Peacekeeping. We are considering the international activities of the UN that uses a number of mechanisms designed to perform the functions of organization, including features such as the preservation of peace in the world. The study attempted to assess the practical contribution of the UN in peacekeeping operations and decision-making mechanism that is used for this. It is claimed that in the XXI century diversity of problems solved under the auspices of the UN, significantly expanded set of tools and mechanisms for the peaceful settlement of conflicts. Today it includes early detection, establishing the facts of conflict beginning, preventive diplomacy, promotion of peace, peacekeeping, disarmament, demobilization and reintegration of former combatants, sanctions, peace enforcement and post-conflict peacebuilding. Peacekeeping of the UN now acquired an unprecedented rates, scopes and objectives, but their requirements, that growing rapidly, indicating the continuing significant problems. Without fundamental reform, these problems are likely to continue and spread, undermining the credibility of the UN and its ability to perform key tasks of maintaining international peace and security. According to the opinion of the majority of representatives of UN member states, the entire structure of the Organization should be reformed, and in particular the UN Security Council, to carry out their work more effectively and adapt to new global realities. However, despite a number of deficiencies in the implementation of its activities, considering the amount of challenges facing the United Nations, it is the United Nations who the last years has accumulated considerable experience of working with other parts, who are also participate in the questions of maintaining international peace and security. So exactly to this organization with its influence and control mechanisms for objective reasons belongs a leading role in this area.

Key words: international activities of the UN, peacekeeping practice, mechanisms of action, functions of the organization, decision-making mechanism.

Стаття надійшла до редколегії
17.09.2014 р.

УДК 327:001.92(477+498)

Наталія Карпчук

Інформаційне забезпечення транскордонної співпраці України та Румунії

Ідеться про інформаційне забезпечення транскордонної співпраці України та Румунії, яке зорієнтоване на проведення ефективного інформаційного обміну між суб'єктами й учасниками ТКС, інформування бізнесових кіл та населення про напрями й результати ТКС, забезпечення зворотного зв'язку. Досліджено рівні інформаційного забезпечення: міжнародний, представлений інформаційними центрами, сайтами посольств, сайтами спільних програм; державний, представлений сайтами міністерств закордонних справ обох країн; на регіональному рівні інформаційне забезпечення покладається на структури єврорегіонів та обласні органи самоврядування; сайти місцевих медіа, місцеві ресурсні центри, які забезпечують локальний рівень.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, транскордонна співпраця, сайт, єврорегіон.

Постанова наукової проблеми та її значення. Транскордонна співпраця (ТКС) замає провідне місце серед інтеграційних проектів України ще із часу проголошення державою курсу на євроінтеграцію. Транскордонна взаємодія потребує інформаційної підтримки, завдяки якій усі галузі ТКС отримують ефективне інформаційне забезпечення, яке пов'язують з ефективністю управління. Без належного інформаційного забезпечення ТКС може стати ризикованою і призвести до неочікуваних та негативних наслідків. Інформаційне забезпечення зорієнтоване на проведення ефективного інформаційного обміну між суб'єктами й учасниками ТКС, інформування бізнесових кіл та населення про напрями й результати ТКС, забезпечення зворотного зв'язку.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Окремі аспекти інформаційної підтримки ТКС досліджували І. Бабець, П. Беленький, В. Гарагонич, Н. Мікула, А. Мокій, Є. Тихомирова, Б. Юськів, А. Митко, однак поза пильною увагою науковців залишилися питання інформаційного забезпечення ТКС України з країнами-сусідами.

Один із партнерів України по ТКС є Румунія. **Мета** статті – дослідити інформаційні комунікації як підсистему інформаційного забезпечення ТКС України та Румунії. **Завдання** дослідження – розглянути інформаційне забезпечення ТКС за рівнями реалізації.

© Карпчук Н., 2014